

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 16192

Tarih : 30.01.2026

10/3685

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Son dönemlerde Kuzey ve Doğu Suriye’de yaşanan gelişmelere ilişkin kamuoyunun bilgilendirilmesi, barış talebinin dile getirilmesi ve çatışmalı sürecin insani sonuçlarına dikkat çekilmesi amacıyla, 6 Ocak tarihinden itibaren Mardin merkez ve ilçelerinde gerçekleştirilen barışçıl yürüyüşler ve basın açıklamalarına yönelik kolluk müdahaleleri, bu müdahaleler sırasında ve sonrasında yaşandığı ileri sürülen ağır ve yaygın hak ihlalleri, gözaltı, tutuklama ve adli kontrol uygulamalarının hukuka uygunluğu, kolluk kuvvetlerinin yetki kullanımı, idari ve yargısal makamların sorumlulukları ile bu süreçte ortaya çıkan cezasızlık pratiğinin tüm boyutlarıyla araştırılması; benzer ihlallerin tekrarının önlenmesine yönelik hukuki, idari ve yapısal tedbirlerin belirlenmesi amacıyla, Anayasa’nın 98’inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını teklif ederiz.

Ömer Faruk HÜLAKÜ

Bingöl Milletvekili

GEREKÇE

6 Ocak tarihinden itibaren Mardin merkez ve ilçelerinde, Kuzey ve Doğu Suriye’de yaşanan gelişmelere dikkat çekmek amacıyla düzenlenen yürüyüş ve basın açıklamalarına yönelik kolluk müdahaleleri, toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının fiilen kullanılamaz hale getirildiğine ilişkin ciddi iddiaları beraberinde getirmiştir. Özgürlük İçin Hukukçular Derneği, İnsan Hakları Derneği ve Mardin Barosu tarafından kamuoyuyla paylaşılan raporlar; kolluk müdahalelerinin kapsamı, yoğunluğu ve uygulama biçimi itibarıyla orantılılık ve zorunluluk ilkelerinin aşıldığını, müdahalelerin güvenlik sağlama amacını aşarak bastırıcı ve caydırıcı bir nitelik kazandığını ortaya koymaktadır.

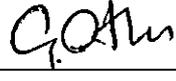
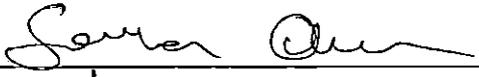
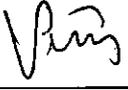
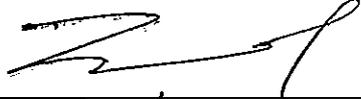
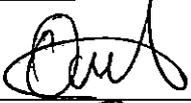
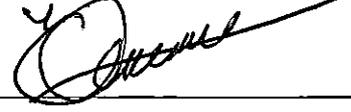
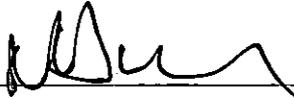
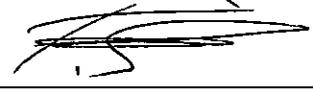
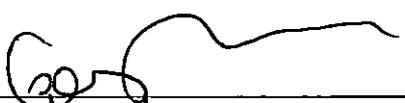
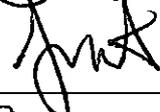
Söz konusu raporlara ve kamuoyuna yansıyan bilgilere göre çok sayıda kişi gözaltına alınmış, bir kısmı tutuklanmış, çok sayıda kişi hakkında adli kontrol tedbirleri uygulanmıştır. Gözaltı ve yakalama süreçlerinde ters kelepçe, cop ve tekme kullanımı, yerde sürüklenme, sert cisimlerle darp, uzun süre ayakta bekletme, soğukta ıslatılarak bekletme gibi uygulamaların yaygın biçimde gerçekleştiği ve çocukların, kadınların ve sağlık sorunu bulunan kişilerin de bu uygulamalara maruz kaldığı belirtilmiştir. Bazı vakalarda hayati risk taşıyan yaralanmaların, ağır travmaların ve kalıcı hasarların meydana geldiği iddiaları, yaşananların ağırlığını gözler önüne sermektedir.

Bununla birlikte, gözaltına alınan kişilere yönelik hakaret ve tehdit, etnik ve politik kimlik üzerinden aşağılayıcı ifadeler, silah doğrultma, aile bireylerine yönelik baskı ve tehditler gibi uygulamaların varlığı ve ev baskınları sırasında çocukların ebeveynlerinin gözleri önünde şiddete tanık edildiği yönündeki anlatımlar, psikolojik ve onur kırıcı bir boyut da taşıdığını göstermektedir. Ayrıca gözaltı sürecinde sağlık hizmetlerine erişimin engellendiği, darp raporlarının verilmediği ya da yüzeysel biçimde düzenlendiği, avukat-müvekkil görüşmelerinin geciktirildiği, savunma hakkına fiili engeller çıkarıldığı ve yargısal süreçlerin etkin bir denetimden yoksun biçimde yürütüldüğü yönündeki tespitler, yaşananların münferit olaylar olmadığına ve kurumsal-yapısal bir soruna işaret etmektedir.

Anayasa ile güvence altına alınmış toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı, kişi özgürlüğü ve güvenliği, işkence ve kötü muamele yasağı ile adil yargılanma hakkına yönelik bu denli ağır ihlal iddialarının, yalnızca idari açıklamalarla geçiştirilmesi kabul edilemez. Kolluk güçlerinin yetki kullanımının sınırları, idarenin bu süreçteki talimat ve denetim mekanizmaları, yargı mercilerinin tutuklama ve adli kontrol uygulamalarındaki rolü ile cezasızlık pratiğinin

nedenleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin denetim yetkisi kapsamında ayrıntılı biçimde ele alınmalıdır.

Bu nedenlerle; 6 Ocak tarihinden itibaren Mardin merkez ve ilçelerinde yaşanan olayların tüm yönleriyle araştırılması, sorumluların tespiti, hak ihlallerine zemin hazırlayan idari ve hukuki uygulamaların açığa çıkarılması ve benzer ihlallerin önlenmesine yönelik kalıcı önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis Araştırması açılması zorunludur.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BITLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	İĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	